„Pea lõuad, Sina lojus ja maga! — Nüüd on öö!"

„Iga ööse!" wastas teine. „Ja, iga ööse tuleb tema, hulub ja waewab mind. Äkiliſel meelel olen ſeda ja teiſt teinud, kurja ſüdamega olen ſündinud, ſee on mind teiſt korda ſeia toonud; aga mis mina ekſiſin, ſelle eeſt on minul minu nuhtlus. — Üht aga ei ole mina weel tunnistanud. Kui mina wiimaſel korral ſiit lahti ſain ja oma peremehe majaſt mööda läksin, ſiis kees üht ja teiſt minu ſüdames üles — õerusin tikku ſeina külges, ſee ſattus kattuſe ligi. Kõik põles, kõik leekas, niiſamati kui minu meel. Mina iſe aitaſin inimeſi ja loomaſt peasta. Ühtegi hingeliſt ei jäänud tulesſe, kui aga üks parw tuwiſi, kes ſiſſe lendaſiwad, ja ahelas koer; ſeda ei olnud minul meele tulnud. Tema hulgumiſt wõis kaugele kuulda — ſeda kuulen mina ikka weel, kui magada tahan. Kui uinun, ſiis tuleb koer, ſuur ja karune. Tema heidab minu peale, hulub, rõhub mind, lämmatab mind. — Kas Sa ei kuule, mis räägin! Magada wõid Sina, magada kõige öö, ja mina ei mitte wähemat aega!" — Wihaſele tõuſis weri ſilmi; tema kargas ſeltſimehe peale ja peksis temale ruſikatega wasta nägu.

„Kuri Mats on jälle hulluks jäänud!" üteldi ümberringi. Teiſed kurjategijad wõtſiwad teda

kinni, paenutaſiwad teda kõweraks, pea jalge wahele, et weri ſilmiſt ja higi-aukudeſt jooksma kippus.

„Teie tapate teda!" hüüdis õpetaja. „See õnnetu!" Ja kui tema oma käſi kaitſetes ſelle patuſe üle ſirutas, kes juba ſiin pidi nii palju kannatama, ſiis muutis ennaſt ſee paik, kus nemad oliwad. Nemad lendaſiwad läbi uhke ſaalide ja läbi wiletſa tubade. Liha-himu, kadedus, kõik ſurma-patud ſammuſiwad nende ſilme eeſt mööda. Üks kohtu-ingel luges patude ſüüd ja luges patuske wabandamiſt. See oli küll wähe Jumala ees, aga Jumal tunneb kõiki, tunneb kurja ſigimiſt ſeeſt ja wäljaſt; Tema, kes h e l d u s ja a r m a s t u s on. Õpetaja käſi kohkus, tema ei julgenud ennaſt wälja ſirutada ja üht juukſekarwa patuſe peaſt kiskuda. Piſarad jooksiwad tema ſilmiſt, nagu armu ja armastuſe woolud, mis igaweſt tuld põrgus kustutawad.

Seal laulis kukk.

„Halastaja Jumal! Sina annad temale rahu haudas, rahu, mida mina lunastada ei ſuutnud!"

„Rahu minul nüüd on," ütles ſurnud kaaſa wari. „Sinu wali ſõna, Sinu inimeſe ſarnaline uſk Jumalaſt ja Tema loomadeſt oli ſee, mis mind Sinu juure ſaatis. Tunne aga inimeſi; ka kurjemate ſees elab midagi Jumalaſt, midagi, mis põrgu tuld wõita ja lämmatada wõib."